

Interkulturo

Nova paŝo

IK-teama plankunsido, kiu okazis de la 22-a ĝis la 25-a de oktobro 2004 en Oslo, Norvegio, signifis novan paŝon de la projekto Interkulturo (IK) en la direkto de kunlaboro kun neesperantistaj uzantoj kaj plia proksimiĝo al akademijaj rondoj.

Kaj fine – kiom ĝi kostis: Anna Laura, Heming, Haris kaj Ljuan Marko en la Esperanto-Domo en Oslo, post la IK-kunsido

Initiata en la jaro 1998, naskita en la Laboratorio por eksperimenta pedagogio de la Tria Roma Universitato kiel *Kvazaia Lernejo "Tibor Sekelj"* kaj flegata de ILEI kiel lerneja projekto por interkultura lernado kaj transkultura komunikado per Esperanto kaj Interreto, IK paŝis sian evoluvojon tra diversaj fazoj: rapida disvastiĝo kaj entuziasma akcepto dise en la mondo en la jaroj 1988-2000 (97 klasoj de 50 bazaj kaj mezaj lernejoj en 25 landoj de 6 kontinentoj), elreviĝo kaj preskaŭ estingiĝo en 2001 kaj 2002, reviviĝo ekde 2003 per financa subteno de ESF kaj aktivula apogo de EOI/TEJO kun nova rethelmo www.interkulturo.net, rekono en internaciaj konferencoj pri interkultura edukado kaj lingva diverseco en 2003 kaj 2004 (Unesko, FIPLV, Linguapax k.c.) kaj daŭrigo de malrapida sed daŭr pova kresko.

La IK-teamo (Heming Welde Thorbjørnsen el Norvegia Junularo Esperantista, Katja Ignatjeva el TEJO, Anna-Laura Wickström el Germana Esperanto-Junularo, Ljuan Marko Gashi el Centro por Multkultureco de Universitato de Novi Sad – Serbio, Haris Subačić el Esperanto-Junularo de Bosnio kaj Hercegovino, Francesco Maurelli el Skolta Grupo Marino 1 – Italio, kaj Radojica Petrović el ILEI) dum la menciita kunsido en Oslo konkretigis evoluplanon de kontakto de Interkulturo en la periodo novembro 2004 – decembro 2005, kiun subvencias Youth (EU) aldone al la subvencio kiun IK jam ricevis de ESF. Por tiu periodo estas antaŭvidita pritrakto de minimume kvin interkulturaj temoj. La unua – *Kio estas tipa por mia kulturo?* – estos traktata dum

novembro/decembro 2004. Ĉe http://www.interkulturo.net/kovrilpagxo_rezultoj legeblas diversaj kontribuoj pri la antaŭaj esplortemoj: *Interkulturaj spertoj*, *Popularaj libroj*, *Nia urbo*, *Fabeloj de la mondo kaj Legendoj pri kreado de la universo*. Tie troveblas ankaŭ kvizoj por testeti interkulturajn sciojn.

La novan paŝon de IK karakterizas plurlingvigo kaj pli ambicia turniĝo al universitataj fakuloj kaj ekstermovaĵaj

institucioj en la sfero de interkultura edukado kaj protekto de kultura kaj lingva diverseco. Ĝia retpaĝaro estos tradukita unue en la anglan, rusan, germanan kaj francan lingvojn, kaj poste restos malfermita por tradukado en ajnan lingvon de la mondo, sed ĉiam kun klara indiko, ke la originalo estas en Esperanto. Tiel ĝin povos uzi ankaŭ studentoj de aliaj lingvoj kaj tiel ĝi renkontigos pli vastan publikon kun Esperanto kaj ĝiaj servoj.

Tema esploro – la ĉefmetodo de IK

Efektive materialon por interkultura esploro oni povas trovi en preskaŭ ajna temo, ajna esplorkampo. Eĉ ene de tiom teknika temo kiel "Energio" oni povas starigi "interkulturajn" demandojn: *Kiel la vivstilo kaj valoroj/principoj de popolo influas la uzon de energio? Ĉu oni estas ŝparemaj pri energio? Kiel oni povas klarigi tiun (mal)ŝparemon? Kiel uzo de certa energifonto influas la medion kaj kiel homoj reagis al tiu influo? Ĉu dum la lastaj 100 jaroj en via socio/medio oni ekis uzi novajn energifontojn? Kiel tio influas la vivon kaj kutimojn de homoj? ktp.*

Esplori kion pensas pri certa temo aŭ certa(j) demando(j) grupo de IK-lernantoj el alia lando povas esti efika metodo de interkultura lernado kaj en si mem interesa interkultura sperto. Ajna temo povas taŭgi, se ĝi estas interesa al lernantoj kaj se la partoprenantoj kune kun la gvidanto sukcesos trovi en ĝi interkulturajn aspektojn. La pritema esplorinterŝanĝo povas okazi laŭ la jena skemo:

1. Elektro de temo
2. Serĉado de kunlaboranta grupo kaj interkonsento pri la temo.
3. Disdivido de taskoj ene de grupo.
4. Preparado de detala plano kaj

interkonsento pri la daŭro de ĉiu laborpaŝo.

5. Kolektado de esplormaterialo kaj interŝanĝo kun la alia(j) grupo(j).
 6. Analizo de la ricevita materialo.
 7. Respondo al la demandoj kaj petoj de la alia grupo kaj reciproka sendo de demandoj kaj petoj por klarigo ktp.
 8. (Ripeti laŭbezone ekde la paŝo 5).
 9. Redaktado de la rezultoj kaj pretigo de prezento/raporto pri la esploro.
 10. Aperigo de raporto/prezento sur retpaĝo de Interkulturo.
 11. (Opcia) Kvizo pri la esplorita temo.
- Laŭ <http://www.interkulturo.net/metodiko/>

La plurlingvigo, aldone al la interesaj enhavo, metodoj kaj ĝisnunaj rezultoj de IK, faros ĝin eĉ pli alloga por ekstermovaĵaj interesatoj kaj ilia kunlaboro.

Unu el la jamaj neesperantistaj partneroj de IK, la Centro por Multkultureco el Novi Sad (Serbio), venas el la rondoj de la projekto *IntCultNet*, kun kiu IK renkontiĝis en junio pasintjare dum la Unesko-konferenco pri interkultura edukado okazanta en Finnlando. Temas pri projekto gvidata ĉefe de profesoroj el finlandaj universitatoj kaj aplikata en 6 landoj de Eŭropo kaj Azio kun similaj ĉef-ideo kaj metodologia bazo kiel IK, sed pli universitatem, kun pli strikte difinita instruprograme kaj pli formale direktata. Ĝi estis prezentita kaj analizkomparata kun IK dum la

teamkunsido en Oslo. La prezentanto emfazis lingvajn malfacilaĵojn en la komunikado inter la diversnaciaj partoprenantoj kiel unu el la plej gravaj problemoj de *IntCultNet*. La angla kiel laborlingvo ofte montriĝis ĝeno, ĉar ne ĉiuj bone regis ĝin. Estis plezuro prezenti la sukceson de la Esperantobazita IK al homoj kun tiaj spertoj pri la lingva problemo en internaciaj edukprojektoj.

Aliflanke, la spertoj el *IntCultNet* estos utilaj por IK, unuavice ĝiaj scienca baziteco kaj taksometodoj. IK fakte bezonas eksterajn evaluantojn* por certigi al ĝi pli solidajn gvidliniojn por plua evoluo. La unuaj kontaktoj estas faritaj tiucele kaj ni esperas trovi bonan solvon. Tio estos vojo al pli konvinka konatigo kaj rekonigo de la eduka kaj praktika utileco de Esperanto en la

neesperantistaj akademijaj rondoj. Kaj ĝi plifaciligos la vojon al neesperantistaj fondaĵoj kiuj subtenas interkulturan edukadon kaj protektojn de kultura kaj lingva diverseco. Unu el tiuj estas la Eŭropa programo *Comenius*.

Ĉe <http://www.europadecollege.org/8080/edesk/Deadline.do?progId=EU0010000031&show> legeblas alvoko por proponi edukprojektojn en la programoj *Comenius 1* (lernejaj partner-projektoj) kaj *Comenius 2* (trejnado de edukantoj). La limdato estas 2005-03-01. Nun estas la ĝusta tempo por komenci prepari la subvencio-petojn. Ne nur la mona subvencio gravas: eniri la rondojn de *Socrates/Comenius* signifas pluan penetron de Esperanto en EU.

Radojica Petrović, radp@ptt.yu
*evalui: valortaksi, fintaksi

IK-interŝanĝo pri la temo Popularaj libroj

Pri Pipi Ŝtrumpolonga (fragmento)

Pipi estis la unua vere populara kaj nekutima knabina karaktero en la literaturo. Antaŭ ŝi knabinoj ĉiam estis prezentataj kiel ĝentilaj estaĵoj, kiuj ne rajtas petoli kaj ne rajtas esti sendependaj. Sed ĉio ŝanĝiĝis kun la apero de Pipi! Ŝi estis la unua ekzemplo de tio, ke knabinoj (kaj virinoj ĝenerale) estas same amuzaj, kuraĝaj, fortaj kaj sendependaj, kiel knaboj. Per tio Pipi kontribuis al antaŭenigo de egaleco de virinoj. Pluraj generacioj de svedinoj kaj alilandaj virinoj kreskis havante Pipi kiel sian idealon.

Reagoj al la prezento de Pipi Ŝtrumpolonga

Aleksandra, 2004-01-15: Estas interese konatiĝi kun via imago de Pipi. Mi neniam pensis pri Pipi kiel pri idealo por virino, kun ŝia emo al libero. Mi simple pensis ke tio estas ekzemplo de infaneco – libera infano kiu scias kion ĝi volas, kiu ne havas limojn por fari deziraĵojn.

Respondo de Katja, 2004-01-18: Sed ĉu vi povas nomi aliajn librojn (aparte de 1940-1950) kie oni havus ian karakteron similan al Pipi? Eble por mi estas strange nun, en la jaro 2004 – sed ja 50 jarojn antaŭe estis tute alia situacio pri virinoj kaj eĉ en la plej feminismaj landoj de la mondo tiam oni ne jam havis tiom da virinaj libereco, ĉu ne? Cetere – mi ne povas rememori iujn rusajn librojn kie la ĉefa karaktero estus knabino, kiu estus pli forta, pli sendependa kaj pli amuza ol knaboj. Ĉu eble vi konas? Tiukaze – bv nomi tiujn librojn.

Respondo de Aleksandra, 2004-01-20: Estas tre malfacila demando... Mi simple ne pensas pri Pipi kiel pri infano de 1940-1950-jaroj. Sed, eblas eltrovi aliajn liberajn infanojn, mi esperas. Mi devas pensi. :-)

Sergeo, 2004-08-17: Ŝajnas al mi, ke nur inoj emas ĉie serĉi diferencon inter knaboj kaj knabinoj. :-) Laŭ mi, infano estas infano, sendepende de sekso – pli libera kaj amuza ol plenkreskuloj, kiu volas fari ĈION, sed ne nur tion, kion permesas la plenkreskuloj. El tiu vidpunkto ankaŭ al mi plaĉas la libro. Do, mi ŝatus Pipi sendepende de tio, ĉu ŝi/li estas knabino aŭ knabo. Tamen, la infanoj, kiuj legas la libron, povas iom "malboniĝi" laŭ opinio de siaj gepatroj, ĉu ne? :-) Ĉu vi volus, ke viaj ontaj infanoj estu tute liberaj, sendependaj de vi? Laŭ mi, oni devas tamen instrui infanojn, ke ili devas esti siajn gepatrojn, kaj ke libero ne signifas tutan sendependecon.

Interkulturaj spertoj: Manĝaĵoj kaj donacoj

Mi loĝas en urbo en Anglio, kie loĝas multaj alilandanoj. Miaj najbaroj ambaŭ estas pakistanaj familioj.

Kiam miaj gepatroj, kiuj estas italoj kaj loĝas en Italio, vizitis min, ili konatiĝis kun miaj najbaroj. En Pakistano la gepatroj estas ege gravaj, kaj por montri respekton miaj najbaroj ĉiam vizitis miajn gepatrojn ĉe mia domo, kaj kunportis multe da manĝaĵoj. Por miaj gepatroj estis pena afero manĝi ilin, ĉar ili ne kutimas ege spicajn manĝaĵojn. Do ili penis manĝi tiujn spicaĵojn, sed ili faris tion por ne ŝajni malafablaj. Miaj gepatroj estis iom ĝenataj de la multaj vizitoj, ĉar en norda Italio oni sufiĉe multe respektas privatecon de la domo. Ili interpretis tiujn vizitojn kiel altrudadon, dum miaj najbaroj interpretis tiujn vizitojn kiel afablecon kaj zorgecon. Miaj gepatroj, krome, sentis sin devigataj doni al miaj najbaroj manĝaĵojn, kvankam vere ili volis nur feriti kaj ne zorgi pri tio.

Alia problemoj estis la donacoj. En Italio, kiam oni vizitas familion, oni kutime kunportas donacojn nur por la infanoj, aŭ unu por la tuta familio (ekz. ĉokoladon). Male, en Pakistano oni kutimas donaci ion al ĉiuj membroj de la familio. Krome, en Italio ege gravas bone paki la donacojn per bela kolora papero. En Pakistano ne tiom gravas la pakado.

Por ne krei kulturajn ŝokojn al ambaŭ kaj eviti ofendiĝojn, mi simple ĉiam aĉetas individuajn donacojn por ĉiuj membroj de la pakistanaj familioj kaj ŝajnigas ke miaj gepatroj sendis ilin. Kaj inverse, kiam miaj pakistanaj geamikoj sendas donacojn al miaj gepatroj, mi ĉiam pakas ilin belaspekte.

Rakontis partoprenanto de IK-seminario en Sarajevo, marto 2004